

RADIONICA

**Nastava i evaluacija zajedničkog izbornog predmeta
INTERPROFESIONALNO OBRAZOVANJE na zdravstvenim
studijskim programima u Srbiji**

PROBLEMI I IZAZOVI U ORGANIZACIJI PREDMETA *INTERPROFESIONALNO* *OBRAZOVANJE*

Zoran Komazec

Medicinski fakultet

Univerzitet u Novom Sadu

Zašto IPE?

- Zdravstveni sistem ne omogućava ono što pacijent treba ili zaslužuje.
- Mnogo medicinskih grešaka koje često nastaju zbog loše komunikacije i nedefinisanih odnosa između zdravstvenih radnika.
- Da pruži zdravstvenu zaštitu koja omogućava optimalne rezultate u lečenju pacijenta.

Mi smo
lekari, i
glavni smo!

Oprostite, ali
medicinske
sestre zaista
rade direktno sa
pacijentima..

Kada
dođete
do usta –
pozovite
nas.

Bez mene, ne
biste znali razliku
između
benzodiazepama
i barbiturata.

Reinforcement of the Framework for Experiential Education in Healthcare in Serbia (ReFEEHS)
RG Interprofesionalno obrazovanje-ReFEEHS projekat Erasmus+

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Learning together to work together

Универзитет у Новом Саду
Медицински факултет

Šta je IPE?

“Interprofesionalno obrazovanje (IPE) je podučavanje / učenje u kome dve ili više profesija uče sa drugima, od drugih i o drugima da bi poboljšali međusobnu saradnju i kvalitet zdravstvene zaštite”.

Centar za unapređenje interprofesionalnog obrazovanja u Velikoj Britaniji (CAIPE)

Kako izgleda IPE?

- Pristup u edukaciji
- Zahteva interakciju
- Promene koje omogućavaju drugačije doživljavanje sebe i ostalih članova tima
- Pozitivan efekat na kliničku praksu

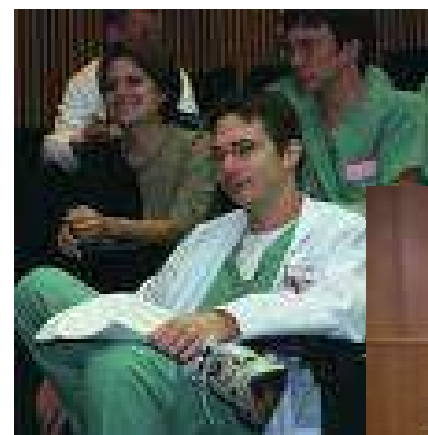

Šta nije IPE?

Grupe studenata različitih profila koji sede u istoj učionici i slušaju isto predavanje

-

Studenti jednog profila koji dele svoja znanja sa studentima drugih profila u formi jednosmernog predavanja.

Zašto IPE?

- Kolaborativna praksa je angažman različitih zdravstvenih radnika različitih profesija koji rade zajedno sa pacijentima i njihovim porodicama radi omogućavanja najboljeg kvaliteta zdravstvene zaštite.
- Kolaborativna praksa omogućava zdravstvenim radnicima da svaki pojedinac iskaže svoje individualne prednosti.

Morrison, G. Goldfarb, S, Lanken, PN. (2010) *Team Training of Medical Students in the 21st Century: Would Flexner Approve?* Academic Medicine 85 (2), 254-259.

- U XX veku - **članovi tima su bili sredstva** za lekara kao donosioca odluke
- U XXI veku – **članovi tima su odgovorni** za ključne odluke u tremanu pacijenta zajedno sa lekarom.
- Ovaj pomak zahteva promenu u načinu pripreme svih učesnika za praksu. Zdravstveni profesionalci moraju razumeti uloge i polja ekspertize svih kolega i biti osposobljeni za interprofesionalnu komunikaciju.
- Zdravstveni profesionalci moraju shaviti da **kolektivno znanje grupe** značajno prevazilazi znanje svakog pojedinca.

Metode podučavanja

- Predavanje timovima
- Diskusija u malim grupama
- Studenti se dele u IP timove
- Studenti pripremaju izveštaj o aktivnostima
- Kritički osvrt na izveštaj (**debriefing**) analizom izveštaja ili video snimka

Studenti najbolje usvajaju znanja

- Motivisani
- Podsticajno i sigurno okruženje
- Postavljeni jasni ciljevi
- Dobiju relevantne informacije za ciljeve učenja
- Učenje odražava situacije iz realnog života
- Aktivno uključeni
- Primaju redovne, konstruktivne povratne informacije
- Imaju vremena za razmišljanje

Interprofesionalna edukacija

- Trening osoba
- Institucionalna podrška
- Logistika i planiranje
- Sadržina programa
- Obavezno pohađanje
- Zajednički ciljevi
- Metode podučavanja
- Ocena

Ključni elementi

- 1. Identifikovati najbolje nastavnike iz raznih profesija
- 2. Dati nastavnicima dovoljno vremena i resursa da izrade pristup
- 3. Ustanoviti IPE tim za planiranje
  - Identifikovati ključne kurikularne teme
  - Identifikovati ključne studentske grupe
  - Odrediti gde i kada će se IPE dešavati
  - Odrediti strategiju evaluacije

Barijere za IPE

- Psihosocijalne
- Kulturalne
- Logističke

Psihosocijalna problemi

- Studenti su uključeni u snažni razvojni proces profesionalizacije
- “Pripadnost” grupi i utvrđivanje identiteta
- Studenti zdravstvene struke, naročito medicine, imaju tendenciju da sve “drže pod kontrolom”.
- Studenti su perfekcionista sa visokim standardima i ograničene tolerancije za neuspeh (svoj ili drugih lica) što dovodi do značajnih izazova kada su članovi tima

Psihosocijalni problemi

- Dinamika grupe je nepredvidiva
- Bez adekvatnog vođenja radne grupe su krhke
- Jedan disfunkcionalni član može narušiti grupu
- Timovi se mogu raspasti uparivanjem ili deljenjem članova tima

Kulturalni problemi

- Obrazovni program promoviše individualna postignuća u odnosu na timski rad
- Hijerarhija i autoritet – dominacija u kliničkom radu
- Samodovoljnost – američka vrednost
- Individualna odgovornost
- Mediji favorizuju herojske solo igrače
- Kult “belog mantila” postavlja studenta medicine kao “posebnog”
- Fakulteti su slabo obučeni za IPE

Logistički problemi

- Različiti kompleksni akademski planovi i kalendari
- Teško uključivanje IPE u pretrpane kurikulume
- Prostor za izvođenje nastave
- Studenti imaju različita predznanja i nivo isustva
- Odvojena rukovodstva i izvori finansiranja
- Sredstva

Rešenja

- Rano upoznavanje sa IPE
- Pripadnost u više od jedne grupe i u različitim grupama
- Određivanje zajedničkih kompetencija
- Team-based learning
- Evidence-based learning

Rešenja

- Simulacije u kojima učestvuju interdisciplinarni timovi sa različitim ulogama
- Bežeći od hijerarhijske strukture – rotirajuće vođstvo kada god je moguće
- Podela odgovornosti

Rešenja

- Višedimenzionalno partnerstvo
- Deljenje resursa – edukativnih, informatičko tehnoloških, istraživačkih
- Zajedničko vođstvo
- Najbolje od vrha